

W stronę Europejskiego Zielonego Ładu

Zmiany klimatyczne dotyczą obecnie wszystkich mieszkańców Ziemi. Ekosystemy, ludzie i gospodarka we wszystkich regionach świata są narażone na poważne skutki zmiany klimatu. W międzynarodowej debacie na temat następstw tych zmian Unia Europejska odgrywa aktywną rolę i wysuwa się na pozycję lidera. Unia postawiła sobie ambitny cel: osiągnięcia do 2050 r. neutralności klimatycznej. Realizacja tego założenia będzie wymagała dostosowania m.in. unijnej polityki klimatycznej, energetycznej, rolnej, transportowej czy podatkowej. W grudniu 2019 r. KE w komunikacie „Europejski Zielony Ład” przedstawiła strategię mającą na celu przekształcenie Unii w sprawiedliwe i dostatnie społeczeństwo z nowoczesną, zasobooszczędną gospodarką. Zielony Ład to dziesięć dużych inicjatyw z różnych dziedzin, które wymagają całościowego podejścia. Transformacja klimatyczna wymusi zmiany w wielu politykach unijnych oraz zaangażowania wszystkich: państw, przedsiębiorców, społeczeństwa. Oznacza to również, że wszystkie istotne unijne przepisy powinny być spójne z celami neutralności klimatycznej. W czerwcu 2021 r. zostało przyjęte Europejskie Prawo o Klimacie – rozporządzenie mające na celu ustanowienie ram dla osiągnięcia neutralności klimatycznej, zaś w lipcu 2021 r. Komisja ogłosiła pakiet „Fit for 55”. Na ten pakiet składają się wnioski ustawodawcze, które stanowią nie tylko propozycje rewizji istniejących dyrektyw i rozporządzeń, ale również przewidują wdrożenie nowych narzędzi, takich jak Społeczny Fundusz Klimatyczny, który ma wspierać najuboższych zagrożonych ubóstwem energetycznym.

Realizacja założeń Zielonego Ładu oraz dostosowanie polityki poszczególnych państw członkowskich do jego celów właśnie się zaczyna. Nie jest to łatwa droga, jednak wymaga od wszystkich uświadomienia sobie, że obecnie w obliczu kryzysu klimatycznego należy o rozwoju myśleć inaczej niż do tej pory, ponieważ tym, co wyznacza granicę, jest przestrzeń ekologiczna.

W niniejszym numerze EPS przybliża się czytelnikom założenia Europejskiego Zielonego Ładu, koncentrując się na jego wybranych elementach składowych, takich jak: polityka energetyczna, system handlu uprawnieniami do emisji, polityka klimatyczna oraz strategia „od pola do stołu”.

Pakiet „Fit for 55” już z chwilą ogłoszenia wzbudził kontrowersje w Polsce. Słychać głosy polityków, że zaproponowane rozwiązania są dla naszego kraju nie do przyjęcia. Argumenty podnoszone z jednej strony, takie jak konieczność wprowadzenia konkretnych działań na rzecz ochrony klimatu zderzają się z argumentami o potrzebie zapewnienia wzrostu gospodarczego i konkurencyjności oraz ryzyku ubóstwa energetycznego. Być może na dalszych etapach procesu legislacyjnego w PE i Radzie propozycje KE ulegną modyfikacjom. Brak akceptacji dla rozstrzygnięć zaakceptowanych przez inne państwa członkowskie byłby kolejnym przejawem konfliktu i oddalania się Polski od Unii.

Inicjatorami tematyki niniejszego numeru EPS są dr hab. Monika Adamczak-Retecka, prof. Uniwersytetu Gdańskiego i dr Olga Śniadach z Katedry Prawa Europejskiego i Komparatystyki Prawniczej UG. Rada Naukowa i Kolegium Redakcyjne składają podziękowania obu Paniom za sformowanie grupy badawczej dla sporządzenia artykułów zamieszczonych w naszym czasopiśmie.

Profesor Stanisław Biernat
Redaktor Naczelny „EPS”

Towards a European Green Deal

Climate change is now affecting every inhabitant of the Earth. Ecosystems, people and economies in all regions of the world are exposed to severe effects of climate change. The European Union is playing an active – indeed increasingly leading – role in the international debate on the implications of these changes. The Union has set itself an ambitious goal: to achieve climate neutrality by 2050. To make this happen, it will be necessary to adapt, among other things, the Union’s climate, energy, agricultural, transport and taxation policies. In December 2019, the European Commission set out a strategy to transform the Union into a just and prosperous society with a modern, resource-efficient economy in its ‘European Green Deal’ communication. The Green Deal consists of ten major initiatives from different areas that require a holistic approach. Climate transition will require changes in many EU policies, forcing everyone: states, businesses, the general public, to become involved. It also means that all relevant EU legislation should be consistent with the objectives of climate neutrality. In June 2021, the European Climate Law, a regulation aimed at establishing a framework for achieving climate neutrality was adopted, while in July 2021 the Commission announced the ‘Fit for 55’ package. This package consists of legislative proposals that not only call for revising the existing directives and regulations, but also provide for the implementation of new tools, such as the Social Climate Fund, whose task is to support the poorest at risk of energy poverty.

Implementation of the Green Deal and alignment of Member States’ policies with its objectives is just beginning. It is not an easy road, but it requires everyone to realise that now, in the face of the climate crisis, it is necessary to think about development differently than before, because what sets the limit is the ecological space.

This issue of EPS introduces readers to assumptions of the European Green Deal, focusing on its selected components, such as: the energy policy, the Emissions Trading Scheme, the climate policy, and the ‘Farm to Fork’ strategy.

The ‘Fit for 55’ Package caused controversy in Poland as soon as it was announced. Politicians are saying that the proposed solutions are unacceptable for this country. Arguments raised by one side, such as the need for specific climate protection measures, clash with arguments about the need to ensure economic growth and competitiveness and the risk of energy poverty. Perhaps EC proposals will be modified at later stages of the legislative process in the EP and the Council. Failure to accept the solutions accepted by other Member States would be another sign of conflict and Poland drifting away from the Union.

The promoters of the topic of the present issue of EPS are dr hab. Monika Adamczak-Retecka, professor of the University of Gdańsk, and dr Olga Śniadach from the Department of European Law and Comparative Law of the same university. The Academic Council and the Editorial Board would like to thank both of them for setting up the research group to prepare the articles in our journal.

Professor Stanisław Biernat
‘EPS’ Editor-in-Chief